

KB etablerer national aggregator for Europeana

Den danske digitale kulturarv skal tilgængeliggøres nationalt og internationalt. KB deltager derfor i Europeana, der arbejder med at formidle den europæiske digitale kulturarv. KB's rolle er bl.a. at fungere som en national aggregator.

Af Birte Christensen-Dalsgaard bcd@kb.dk, Det Kongelige Bibliotek

Som nationalbibliotek indgår Det Kongelige Bibliotek i mange partnerskaber omkring synliggørelse af samlinger. Et af dem går ud på, at KB skal etablere en såkaldt national aggregator for Europeana. Formålet er at være forbindelsesled mellem den danske digitale kulturarv og den formidling, som foretages i Europeana og i det endnu bredere Europeana-samarbejde.

Understøtter semantik

Et mål for Europeana er at stille en flersproglig brugergrænseflade til rådighed. Man arbejder med en struktur, der understøtter, at der i søgningerne skelnes mellem eksempelvis maler eller museum i en søgning som "Van Gogh". Samme struktur anvendes i klyngevisninger, hvor søgninger resulterer i klynger med titlen "andre værker af professionelle samarbejdspartnere" eller andet.

For at kunne lave denne type præsentationer er det nødvendigt med et datagrundlag, som understøtter denne type klynge-dannelser, og som har adgang til databaser med relation – relationer mellem sprog, personer, steder osv. Den semantiske søgning og fremvisning udnytter relationerne til at søge på flere sprog og lave meningsfulde relationer.

Europeanas nuværende metadataformat, Europeana Semantic Element, er en udvidelse af den normale standard på området (Dublin Core). Der er desuden defineret et udvidet format, Europeana Data Model, som er et rigt format, som også understøtter brugen af semantik.

Tematiske, institutionelle og nationale aggregatorer

Datagrundlaget etableres gennem brug af såkaldte aggregatorer. Aggregatorernes rolle er at indsamle og normalisere data i henhold til Europeanas datamodel. Indsamlingen sker via høstning i forhold til den udbredte OAI-PMH protokol (Open Archive Initiative – protocol for metadata harvesting). Protokollen er en standard, som beskriver, hvordan en høster kan spørge struktureret og få strukturerede svar.

Europeana arbejder altså med tematiske, institutionelle og nationale aggregatorer:

- Nationale aggregatorer samler materiale på tværs af biblioteker, museer og arkiver, eksempelvis www.culture.fr
- Tematiske aggregatorer fokuserer på temaer, eksempelvis Judaica Europeana eller Musical Instrument Museum Online
- Domæneorienterede aggregatorer indsamler fjernsynsudsender, eksempelvis European Film Gateway, The European Library eller EU Screen.

Nationale aggregatorer i hele EU

Et mål for Europeanas strategiske plan er, at der i 2015 er etableret nationale aggregatorer i alle EU's medlemslande. Det Kongelige Bibliotek varetager denne rolle for Danmark. Samtidig står KB sammen med Styrelsen for Biblioteker og Medier for at sikre vidensdeling mellem de mange aktiviteter i Danmark.

Eksempler på aktiviteter er Roskilde Bibliotekernes aktiviteter i Europeana Local, DR's deltagelse i EU Screen og Dansk Filminstituts deltagelse i European Film Gateway.

Dansk materiale i Europeana

Med støtte fra Kulturministeriet og Styrelsen for Biblioteker og Medier er der iværksat et fokuseret forløb, som skal sikre væsentligt dansk materiale i Europeana. Det er væsentligt, at samlingerne har en vis størrelse, de skal indeholde materiale af bred interesse og have gode metadata.

I fokus er KB's egnede materiale og samlinger som "Danmarks billeder", Nationalmuseets billedsamlinger og udvalgte arkivbaser. Et mål for KB er, at materiale, som er beskrevet i Kulturperler, vil blive høstet og leveret videre til Europeana – eller andre formidlere af kulturhistorisk materiale. 